

bibban

FINLANDS SVENSKA BIBLIOTEKSFÖRENINGIS MEDLEMSTIDNING NR 1/2009

**Bokbussar, hemsidor,
processarbete, yrkesexamen**

Innehåll

3. Ledaren
4. Notiser
7. Korsholms nya bokbuss
8. Biblioteksverksamhet utan gränser
Rölli lånar ut böcker i Vasa
9. Förslag till verksamhetsberättelse 2008
12. Yrkesexamen ger brett kunskande
14. Processarbete i Vasa
17. Framtidens barnbibliotek 2010, är du redo?
18. EAHIL – första gången i Finland
20. En gemensam hemsida för Lukas-biblioteken
22. Minnen från mina år i bibliotekets tjänst

▲ **Ingå kommuns huvudbibliotek** har sedan 1978 varit lokaliserat i ett trähus som ursprungligen fungerat som privatbostad och lanthandel, sedermera också kommunhus. Biblioteket är beläget i småbåtshamnen vid Ingå å. Utrymmena är små (278 m² nytttoyta) och det finns förhoppningar om att inom de närmaste åren kunna bygga till utrymmen. Foto: Timo Karna.

bibban

är Finlands svenska biblioteksförnings medlemstidning, som utkommer tre gånger om året, i februari, maj och november (ISSN: 1459-5044).

Kontaktuppgifter för redaktionen och styrelsemedlemmarna finns på sida 3.

Chefredaktör

Anna-Maria Malm

Redaktörer

Tove Selkälä

Katriina Strandwall

Ansvarig utgivare

Robin Fortelius (ordf.)

Layout

Mattias Wikström/Tigerbyte

Pärmbild

Timo Karna

Tryckeri

Forsberg, Jakobstad

Medlemsavgift

Studierende, arbetslösa

och pensionärer: 10,00 €

Ordinarie medlem: 20,00 €

Kontonummer: 800012-70200513

Referensnummer: 30 05002

Betalarens namn bör vara samma som medlemmens

Adressändringar

Meddelas till Marika Holmlund per epost (fsbfmedlem@gmail.com)

Annonser

Vill Du annonsera i Bibban? Tag i så fall kontakt med någon av redaktörerna. Annonspriser: 150€ halvsida, 275€ helsida.

Material

Material som skall publiceras i tidningen levereras enklast per epost till någon av redaktörerna.

Texter bör levereras antingen i Microsoft Word- (doc) eller RTF-format.

Bildmaterial levereras helst elektroniskt i JPEG- eller TIFF-format. Bildernas upplösning bör vara 300 dpi eller högre, den tryckta bilden blir ungefär en fjärdedel så stor som det elektroniska originalet.

Redaktionen förbehåller sig rätten att redigera inskickade texter före publikation och ansvarar ej för returnering av inskickat material.

Det tillgängliga biblioteket

Frågan om söndagsöppna bibliotek har varit aktuell i medierna. Inte minst sedan kulturrådet Hannu Sulin på Kultur- idrotts- och ungdomspolitiska avdelningen vid undervisningsministeriet kom med ett positivt uttalande i saken.

Ett söndagsöppet bibliotek skulle motsvara trenderna inom ett tjänsteinriktat samhälle, där invånare och kunder allt mer själva bestämmer när det passar dem att begagna sig av serviceproducenterna. I själva verket har ju flera bibliotek redan haft söndagsöppet länge, men nu är det frågan om att öppna mer än tidnings- och läsesalar. I ett ledarstick rubricerat "Stängda bibliotek kostar också" i Hufvudstadsbladet 4.1.2009 menar Marit af Björkesten att bibliotekstjänsterna förefaller sitta rätt i tiden och att söndagsöppet kunde ge besökarna ytterligare kvalitetstid på biblioteken för djupare läs- och kunskapsupplevelser. Förutom kvalitet står förhoppningen också till kvantitativa aspekter på stävjande

av sjunkande lånesiffror. Folk kanske lånar mera då de har tid.

Biblioteket skall alltså vara mer tillgängligt för de söndagshoppande kunderna. Men för vem skall biblioteket vara tillgängligt? Också för de som har svenska låne- och informationsintressen? Hur ordnar man söndagsöppet på finlandssvenska bibliotek? Eller behövs det. Kan de större biblioteken i huvudstadsområdet garantera svensk service om söndagar. Har biblioteken i det svenska biblioteksdistriktet resurser att överhuvudtaget ordna med söndagsöppet?

Idel frågor utan svar. Vi borde övertala beslutsfattare om vikten av att satsa på utvidgade språkövergripande kulturtjänster i ekonomiskt recessiva tider. Å andra sidan kanske vi borde lyssna på våra kunder också. Det är tydligen trots allt inte alla som tycker att de behöver vare sig shoppa eller använda biblioteket på söndagar, vad än marknadskrafterna vill.

Robin Fortelius,
ordförande för Finlands
svenska biblioteksforening r.f.

FSBF-styrelse 2009

Ordförande

Fortelius, Robin

Planerare, Biblioteken.fi

(09) 310 713 14 / 050 549 2261

robin.fortelius@biblioteken.fi

Södra sektionen

Breider, Harriet (stm)

Biblioteksfunktionär,

Dragsfjärds kommunbibliotek

harriet.breider@kimitoon.fi

Malm, Anna-Maria (stm)

Chefredaktör för Bibban

Bibliotekarie, Karis bibliotek

mia.malm@raseborg.fi

Österman-Lastuniemi, Maria (stm)

Kassör

Bibliotekarie, Åbo stadsbibliotek

maria.osterman-lastuniemi@turku.fi

Forsell, Airi (su/Breider)

Bibliotekarie,

ÅAB Teologiska biblioteket

airi.forsell@abo.fi

Jansson, Gunilla

(su/Österman-Lastuniemi)

Ordförande för södra sektionen

Bibliotekarie,

Yrkeshögskolan Novia, Åbo

gunilla.jansson@novia.fi

Selkälä, Tove (su/Malm)

Bibliotekarie, Borgå stadsbibliotek

tove.selkala@porvoo.fi

Österbottniska sektionen

Strandwall, Katriina (stm, viceordf.)

Ordförande för österbottniska

sektionen

Specialbibliotekarie,

Vasa stadsbibliotek

katriina.strandwall@vaasa.fi

Villman, Beatrice (stm)

Sekreterare

Bibliotekschef,

Larsmo kommunbibliotek

beatrice.villman@larsmo.fi

Holmlund, Marika (su)

Ansvarig för medlemsregistret

Biblioteksfunktionär,

Stadsbiblioteket i Kristinestad

marika.holmlund@krs.fi

Kuoppala, Hanna (su/Villman)

PR-ansvarig

Bibliotekssekreterare,

Vasa vetenskapliga bibliotek Tritonia

hanna.kuoppala@tritonias.fi

Storbjörk, Leif (su/Strandwall)

Biblioteksdirektör

Stadsbiblioteket i Jakobstad

leif.storbjork@jakobstad.fi

stm styrelsemedlem

su suppleant

Ny i styrelsen:

Marika Holmlund

Jag jobbar som biblioteksfunktionär på stadsbiblioteket i Kristinestad, det har jag gjort sedan jag blev färdig med mina studier 2003. Mitt yrkesval var inte självklart, men efter att ha provat på både det ena och det andra känns det verkligen som om jag har hamnat rätt. Jag är ny suppleant i styrelsen och har hand om medlemsregistret fr.o.m. i år. Förfrågningar och ändringar kan skickas till mig under adressen fsbmedlem@gmail.com.

Föreningsresursen

Är du aktiv i en förening eller vill du veta hur en förening arbetar?

Svenska studiecentralen (www.ssc.fi) har skapat dessa webbsidor för föreningskunskap. Materialet, som är utvecklat för finländska förhållanden står fritt till förfogande för alla intresserade om man uppger källan.

Om du vill bekanta dig med texten i Föreningsresursen kan du gå den korta vägen och välja Genväg till föreningskunskap, här får du all information i ett nötskal.

Mera ingående kunskap i föreningskunskap hittar du genom att gå den långa vägen, klicka på innehållsförteckningen i menyn till vänster. Här finns rubriker som tar upp allmänna saker om föreningsverksamhet, föreningens administration och mötesteknik. En förenings informationsförsörjning och ledarskapet i föreningen behandlas, likaså ekonomi och föreningen som arbetsgivare.

Den här sidan rekommenderas åt alla som vill veta mera om föreningsliv i Finland.

Celia: The Nordic Digital Library of the Year

Celia, biblioteket för synskadade, tilldelades priset "The Nordic Digital Library of the Year" i november 2008. Priset har instiftats av Axiell Library Group AB och gick till Celia som ett erkännande av att biblioteket har lyckats lägga om många av sina processer till digital teknik.

Idag är 99,5% av alla utlån digitala på Celia. Allt material från biblioteket är tillgängligt på nätet, vilket innebär att alla användare kan få tag på det, ladda ner det och få glädje av det trots sin synskada och oavsett var i landet de befinner sig. Det har krävts en stor omställningsprocess på biblioteket som har

lyckats tömma bibliotekshyllorna, öppna samlingarna och öka antalet utlån avsevärt samtidigt som man har gjort en stor insats för att förbättra kundservicen och få en närmare dialog med användarna.

Priset delas ut till bibliotek som är pionjärer när det gäller att hitta nya sätt att främja biblioteket i det digitala samhället genom att vara nyskapande och visa upp konkreta resultat som kan inspirera andra bibliotek i Norden. Det är andra gången priset delas ut. Ifjol gick priset till Aalborg Bibliotekerne för deras epokgörande projekt "Det mobila biblioteket" då de lyckades integrera mobiltelefonen i bibliotekens interaktion med användarna.

Österbottniska sektionen

Vårprogram för medlemmarna i Österbottniska sektionen. Lind's kök i Närpes, 28.3.2009 från kl. 14.00.

Eva Costiander-Huldén från Åbo Akademi bibliotek berättar om IFLA:s verksamhet. Hon har deltagit i flera konferenser och varit aktiv i sektionernas arbete.

Föreningen ordnar en medlemsresa till årets IFLA-konferens i Milano, så detta är ett ypperligt tillfälle att få mera information och låta sig inspireras att själv delta i årets internationella bibliotekskonferens.

Eftermiddagen hålls i växthusrestaurangen Lind's kök (www.lindskok.com). Restaurangen bjuder på ögonfägnad med granitgolv, vackra dukningar vid bananträmöbler

och ljuvligt doftande mat. Man omges av alla möjliga kryddväxter, vinrankor, mandarin- och limeträd, tomatplantor, jordgubbar... En upplevelse i sig!

Middagen utgörs av Lind's köks Smakupplevelse, som bjuder på oxfilé med konjakssås, grisfilé med lakritssås, stekt lax med aioli, kycklingfilé med jordnötssmör, rostade rotsaker och bakad potatis.

Avgift för eftermiddagen är 20,00 €, vilket inkluderar middagen. Resan till Lind's kök ordnas lättast med samåkning i privata bilar.

För serveringens skull önskas anmälningar senast 20.3.2009 till Katriina Strandwall, tfn 325 3552 (arbete), 050 520 4593 (mobil) eller katriina.strandwall@vaasa.fi.

Läsglädje-seminarium i Åbo

Välkommen till projekt Läsglädjes seminarium i Åbo nya stadsbibliotek, Slottsgatan 2, fredagen den 17 april kl. 11–17. Det första Läsglädje-seminariet i Åbo i oktober var välbesökt och omtyckt av responsen att döma. Nu hoppas styrgruppen med projektledare Sunniva Ekbohm i spetsen att Åbo-seminariet blir lika lyckat. Vi vill bjuda på ett program som upplevs som angeläget och intressant för det dagliga biblioteksarbetet samtidigt som vi vill ge nya idéer, information och tillfälle till samvaro.

Program kl. 11–17, lunch 13–14 och pauser för kaffe, ungefärliga tider:

- Välkommen
FSBF:s ordförande Robin Fortelius.
- Aktuellt inom Läsglädje
Projektledare Sunniva Ekbohm.
- På svenska i Åbo stadsbibliotek
Bibliotekarie Gunnar Högnäs, ansvarig för den svenskspråkiga verksamheten.
- Högläsning, en konst som Netta lär ut på kurs
Biblioteksfunktionär Agneta Möller-Salmela, styrgruppsmedlem i Läsglädje.
- Är Kuriren Svenskfinlands populäraste tidskrift? Om finlandssvenska kulturtidskrifter
Thomas Rosenberg, koordinator, Tidskrift.fi.
- Lunchpaus
- Om läkande berättande
Vad är läkande berättande? En levande berättare – som inte läser. En berättelse, vars innehåll riktar in på ett särskilt tema som är meningsbringande. Berättelsen bearbetas tillsammans i grupp, men tolkas och förstås individuellt och leder till ökad insikt. Och läkning.
Märta Ugglå, kontaktperson för ALBA,

Allians för läkande berättande i Norden.

- Varför har inte fler bibliotekarier läderbyxor?
Christer Hermansson & Finn Ljunggren, gitarr och sång, som bjuder på ”ett entimmes lätt provocerande och mycket underhållande program. Det innehåller nog allt som en bibliotekarie eller biblioteksassistent eller bibliotekschef, blivande eller redan rutinerad, eller biblioteksbesökare behöver veta om det samtida bibliotekslivet för att överleva... En föreställning som roar och oroar, underhåller och utmanar, bjuder på usla biblioteksvitsar och bra biblioteksmusik.” Christer Hermansson, född 1963, är legitimerad bibliotekarie, författare och kulturchef i Strängnäs kommun, Sverige. Citat: christerhermansson.nu.

Efter föreställningen blir det tillfälle till diskussion med Christer. Panel med finlandssvenska bibliotekarier.

Deltagande är kostnadsfritt. Från Österbotten ordnas busstransport om tillräckligt antal deltagande så önskar (minst 20). Kulturfonden bekostar även resorna till och från Österbotten med tåg, buss, eller privatbil om 4 personer åker i samma bil. Meddela hur du önskar resa då du anmäler dig.

Lunchen står var och en för själv. Projekt Läsglädje bjuder på kaffe.

Anmäl om deltagande senast 1.4 till Sunniva Ekbohm tfn 040 725 8087, sunniva.ekbohm@gmail.com eller Carola Bäckström tfn 040 830 8891, carola.backstrom@korsnas.fi.

Uppdaterad information om seminariet och exaktare hålltider kommer att finnas på Läsglädjes hemsida www.lasgladje.fi.

FOTO: KAJ MALM

Ny i styrelsen:

Anna-Maria (Mia) Malm

Jag jobbar sedan snart fyra år tillbaka som bibliotekarie på Karis bibliotek, som från och med årsskiftet är en del av Raseborgs stadsbibliotek.

Jag har bland annat varit systemansvarig och arbetat med bibliotekets webbsidor. En stor del av min arbetstid går också åt till kundbetjäning och katalogisering.

Egentligen skulle jag inte bli bibliotekarie, då jag studerade till magister i biologi. Men då det visade sig svårt att få jobb inom den branschen deltog jag i ÅA:s fortbildningscentralens nätbaserade fortbildning i informationsförvaltning, vilket var ett bra alternativ för mig som då jobbade heltid på Svenska litteratursällskapets bibliotek.

Jag är ordinarie medlem i styrelsen och också chefsredaktör för Bibban från och med årsskiftet. Det är första gången jag är med i en föreningsstyrelse, så det ska bli spännande och intressant att se hur det går till. Jag hoppas att få en bra inblick i vad som är på gång inom branschen.

På fritiden deltar jag för tillfället i en kurs i artkännedom och naturfotografering. Till mina andra intressen hör läsning och så försöker jag hinna med att motionera.

Årskonferensen nalkas

Finlands svenska biblioteksförnings årskonferens hålls den 10–11 september i Åbo. Temat är Social computing – mötet med låntagaren på ”den tredje platsen” eller möjligheterna för biblioteken att synas i de sociala nätverken på webb 2.0 med Second Life, Facebook, YouTube, wiki och bloggar. I mån av möjlighet förbereds hands on för mindre grupp.

Vidtalade föreläsare för närvarande är Kim Holmberg, Majja Berndtson och Sunniva Drake. Under rubriken Bibliotek behöver kärlek redogör den Svenska biblioteksför-

eningens informationschef Peter Axelsson om kampanjen Library Lovers som ett led i strävan att påverka bibliotekspolitiken i Sverige.

Barbara Rosenqvist-Pettersson talar om kommunalvalspolitik som praon på Karis stadsbibliotek. Robin Fortelius belyser projektet Sivupiiri, webbprojektet för unga läsare och vi hoppas få höra om bokrecensionerna på Jakobstads stadsbibliotek. Leena Jansson rapporterar om utvecklingen av digitala tjänster på Nationalbiblioteket.

Vi söker en central plats i staden för kon-

ferensen och torsdagens kvällsunderhållning kan bli en supékryssning på Erstan. Detaljerat program och anmälningsblankett i Bibban nr 2 samt på www.biblioteken.fi.

Välkommen till Åbo i september önskar Södra sektionen.

Medlemsresa till IFLA:s konferens i Milano

Finlands svenska biblioteksörening ordnar en medlemsresa till IFLA:s konferens i Milano 23–27 augusti 2009.

Vi reser med Finnairs flyg från Helsingfors lördag 22.8 kl. 8.00 och har lördagen öppen för eget program.

Övernattning på fyrstjärniga Hotel King, adress Corso Magenta, 19-20123 Milano. Hotellet är beläget i centrum ca 2 km från konferenscentret Fiera, har 48 rum och renoverades våren 2002. Konferensen öppnas på söndag 23.8. Utställningar, utflykter och social samvaro med kolleger från hela världen. Det omfattande konferensprogrammet kan läsas på adressen www.ifla.org. (Ej publicerat vid denna tidnings deadline).

IFLA-konferensavgift 300 euro betalas före 15.5.

Kostnader för tågresa t/r flygfältet–Milano centrum (station Cadorna), måltider och avgifter för utflykter och kvällsprogram samt anslutningsresa tillkommer.

Anslutningsflyg från och till Vasa avgår lämpligt på lördag morgon och torsdag kväll.

Resa Helsingfors–Milano–Helsingfors med Finnairs flyg i turistklass, skatter, 5 dygns övernattning på hotell inkl. bufféfrukost: Pris 784 euro/person i dubbelrum eller 957 euro/person i enkelrum. IFLA:s konferensavgift på 300 euro.

Preliminära anmälningar mottas av Carola Bäckström, Korsnäs bibliotek carola.backstrom@korsnas.fi, tel. 040 830 8891 eller Haye Breider, Dalsbruks bibliotek, breider@kimitoon.fi. OBS! Anmäl dig preliminärt senast 6.3.2009 så får du per post ytterligare information och närmare datum för bindande anmälan och betalning. Föreningen har reserverat plats för 30 deltagare.

Tips! Du kan söka bidrag från Svenska kulturfonden och från Länsstyrelsen.

Teknisk researrangör är Finlands Resebyrå, Tarja Vuorenmaa, Hovrättsesplanaden 11 FI65100 Vasa tel. 600 97113, e-post vaasa@smt.fi.

Kallelse till vårmöte

Finlands svenska biblioteksörening r.f. kallar till vårmöte i Vasa lördagen den 9 maj kl. 12.30. Värmötet hålls i Sundom lärcenter, 10 kilometer från Vasa centrum. Värmötet tar upp stadgeenliga ärenden så som bokslut och verksamhetsberättelse 2008. Förslaget till Verksamhetsberättelsen 2008 ingår i detta nummer av Bibban. Om någon vill ta upp ett ärende till diskussion bör styrelsen få ärendet en månad före vårmötet.

Alla medlemmar är hjärtligt välkomna!

Programmet inleds med kaffe och tilltugg kl. 12 och sen följer vårmötet. I samband med mötet får vi bekanta oss med det nya biblioteket i Sundom lärcenter. Efter mötet förflyttar vi oss till Meteorian vid Söderfjärden. Meteorian är ett besökscenter med en avancerad utställning och ett astronomiskt observatorium i gammal riemiljö Vi får en guidning här.

Dagen avslutas med middag på Solf gästgivargård.

Tåg söderifrån är i Vasa strax efter 11.30. Skjuts till Sundom lärcenter ordnas, likaså mellan de olika ställena under dagen.

Anmäl dig (för serveringens skull) senast den 17 april till: Katriina Strandwall [tfn 06-3253552](tel) (jobb) eller [050-5204593](tel) (mobil) eller katriina.strandwall@vaasa.fi. Meddela samtidigt eventuella allergier eller andra dieter.

Tidtabell

12.00–12.30	Kaffe och trevlig samvaro, föreningen bjuder på kaffe och tilltugg
12.30–13.30	Värmöte i Sundom lärcenter
13.30–15.15	Guidat besök i Meteorian, Söderfjärden. Föreningen bjuder på inträdesavgiften
15.45–	Middag på Solf Gästgivargård (var och en betalar själv)

Middagsalternativ

Meny á 30,00 €

- Värig plocksallad med parmaskinka, mozzarella och bröd
- Alternativ 1: Grillad majsckyckling, pesto-örtsås
Alternativ 2: Glödsteckt lax, kantarellsås
Båda med potatiskompott
- Till efterrätt vaniljglass med jordgubbar och kaffe

Ny funktionär vid Maxmo bibliotek

Jag heter Annika Friman och jag arbetar som vikarierande biblioteksfunktionär vid Maxmo bibliotek. Jag är 33 år och född och uppvuxen i Vörrå, Rökiö. Där bor jag också idag tillsammans med min man, Mats och våra flickor, Wilma och Agnes, 9 och 5 år. Fritid har man nu kanske inte så mycket av som heltidsarbetande mamma men jag tycker om att vara ute och pyssla i trädgården samt att handarbeta. Läsa gör jag så gott jag hinner, någon kvällsstund.

Jag blev biblioteksfunktionär 1996 och då fanns det inte många tjänster att söka sig till häromkring. Jag arbetade i olika perioder under några år vid Vörrå bibliotek och mellan barnen har jag också haft vikariat vid Nykarleby stadsbibliotek och då arbetat främst i Jeppo. De senaste 2,5 åren har jag arbetat som familjedagvårdare i Vörrå-Maxmo kommun.

Vi har alltid läst mycket, barnen och jag. Och det är nog barn och unga som står mig närmast hjärtat nu när jag börjat mitt nya jobb. Vi håller som bäst på att planera för hur vi bättre ska nå ut till barn, föräldrar, dagisar och skolor. De äldre invånarna ska vi heller inte glömma bort. Jag ska ta över dagisgrupper och planera verksamhet för dem. Vi ska försöka göra våra barnavdelningar mera lockande och praktiska. Jag kommer också att arbeta mycket med logistiken mellan våra bibliotek. Jag bor strax utanför Vörrå centrum så det är inga problem. Nu kan vi alltså börja utnyttja samlingarna mera effektivt. Många nya utmaningar med andra ord!

FOTO: MATS FRIMAN

Korsholms nya bokbuss

Text och foto:

Trygve Snickars

Biblioteksfunktionär
och bokbusschaufför,
Korsholms kommun

Den 9 juni 2008 togs Korsholms nya bokbuss i trafik, det är den fjärde i ordningen sen verksamheten inleddes 1971.

För en som fått uppleva alla bokbussar måste man säga att utvecklingen varit stor. *Forden* som var den första i ordningen, var redan från starten ett lågbudgetalternativ. Då undertecknad steg ombord 1980 hade den för länge sen passerat toppformen. Speciellt under förfallstider, när vägarna var miserabla, var man tacksam om man kom vägen fram och förhoppningsvis någorlunda intakt. På den här tiden kände man verkligen av att man var en glesbygdsservice.

År 1983 när *Sisun* anskaffades, togs ett stort kliv framåt, vattenburen centralvärme gjorde mycket för arbetsmiljön. *Sisun* var i övrigt rätt problemfylld, men på den här tiden var man ju tvungen att köpa inhemskt för att få statsbidrag. Det blev endast 11 år i trafik med den, innan vi 1994 övergick till Volvo,

vilket ledde till en klar förbättring både för körkomforten och för driftsäkerheten.

Efter dryga 14 år är det således dags igen, även denna gång en Volvo, nu med automatlåda, en utrustning som varmt rekommenderas. Kiitokori Oy har gjort karossen, som i stort följer de tidigare modellerna. Utvändiga designen är gjord av Kustmedia/Matias Åsvik.

Bokbussen kör i två skift måndag-torsdag, fredagar är vikt för materialuppdatering och service. Under åren som gått har skolkörningarna blivit allt viktigare, vilket betyder att vi fyra dagar i veckan, mellan klockan 9 och 13, besöker skolor.

Man kan konstatera att folk i periferin blivit rörligare, vilket gjort att kunderna i glesbygden blivit färre. Däremot har behovet växt kring kommunens perifera planområden. År 2007 hade bokbussen 72 hållplatser. Utlåningen låg på 51 000, kommunens totala utlåning var 306 000.

Biblioteksverksamhet utan gränser

Text: **Beatrice Villman**

Under Årskonferensen i Nykarleby träffade jag en engagerad bibliotekarie som arbetar med böcker och biblioteksuppgifter på ett – för många av oss – annorlunda och intressant sätt. Hon heter Perdita Fellman och har tidigare arbetat bland annat vid Esbo stadsbibliotek – landskapsbibliotek. Sedan 1986 har hon huvudsakligen tjänstgjort som bokbussbibliotekarie vid Muonio kommunbibliotek.

Det för mig mest intressanta är att bokbussen betjänar tre länder, dvs. Finland, Norge och Sverige och att arbetsspråken är många. Kundernas modersmål är finska, svenska, norska, nordsamiska samt tornedalsfinska (meänkieli). Muonio kommun ansvarar för bokbussen och dess administration och personalen följer finska arbetsavtal och förordningar. Personalen på bokbussen består av en bokbusschaufför, en bokbussbibliotekarie och en biblioteksfunktionär. Biblioteksfunktionären delas mellan huvudbiblioteket och bokbussen. Ett avtal mellan kommunerna Muonio, Enontekis, Kautokeino och Kiruna

reglerar verksamheten och bestämmer hur kostnaderna fördelas mellan kommunerna. De ovan nämnda samarbetskommunerna ansvarar förutom för sin del av driftskostnaderna även för anskaffningen av sitt mediebestånd i bussen, fördelat utgående från språk och utgivningsland.

Närp-bussen, som bokbussen också kallas efter den s.k. Närp-kommittén som tog initiativ till verksamheten, har besökt många kunder och orter under de tre senaste decennierna.

Ett projekt initierades på 1970-talet av Nordiska ministerrådet. Närp-kommittén (eller Nordiska ämbetsmannakommittén) för regionalpolitik tillsatte en arbetsgrupp med uppgift att praktiskt pröva hur olika servicefunktioner i glesbygden kan förbättras genom ett gränsöverskridande samarbete. Den första bokbussen har ersatts av en ny och nuvarande bokbuss har 14 år på nacken och har kört över 600 000 kilometer. Bokbussverksamheten är för övrigt ett av de få Närp-projekt som påbörjades på 1970-talet som ännu fungerar.

I flere byar är bokbussen den enda kulturella och sociala verksamhet som fortlevt. Bokbussen kör enligt ett treveckorsschema

och arbetsdagarna kan bli upp till 11 timmar långa. Det blir en hel del övernattningar för personalen och per dag kör bussen mellan 100 och 450 kilometer! På ett år rullar bussen drygt 40 000 kilometer. Rutterna sträcker sig via Pajala kommun till Karesuandoområdet i Kiruna på svenska sidan och till Muonio och Enontekis i finska armen och norrut till Kautokeino kommun på norska finnmarksvidden. Bokbussen har cirka 30 000 lån per år och når mellan 800–1 000 låntagare på närmare 140 hållplatser.

Detta unika gränsöverskridande, mångspråkiga och mångkulturella projekt ställer bibliotekspersonalen inför många utmaningar. Den huvudsakliga klassificeringen och indexeringen sker enligt det finska systemet, men kompletteras vid behov även av svenska och norska termer. Det kan för en utomstående vara svårt att få grepp om vilka medievalsprinciper som gäller när man skall försöka hitta det optimala urvalet på så många språk och med så många olika medietyper. Det krävs en mycket engagerad, insatt och motiverad personal för att nå ett gott resultat.

Jag vill tacka Perdita för att hon delat med sig av sitt gränsöverskridande och på många sätt krävande arbete.

Rölli lånar ut böcker i Vasa

Text och foto: **Annika Söderlund**

Biblioteksfunktionär, Vasa stadsbibliotek

I över 30 år har bokbussen rullat i Vasa. När det blev aktuellt att byta bokbuss ville vi att den skulle ha det lilla extra, både när det gäller utseende och funktion. Den 16 juni 2008 tog vi i bruk vår femte bokbuss, Rölli.

Eftersom största delen av vår utlåning är barnlitteratur, vill vi kunna betjäna barnen på bästa möjliga sätt. I bussen planerade vi därför utbytbara hyllor, s.k. moduler. På kvällsrutterna är det vuxenböcker i modulerna men de går snabbt att byta ut till moduler med barnlitteratur då vi på morgonruterna besöker daghem och skolor.

Nytt i bussen är även en dator som är tillgänglig för kunderna och en övervaknings-

kamera. En sak som personalen värdesätter mycket är luftkonditionering i bussen. Nu är +35 grader inne i bussen sommardag historia.

Den nya bussen rymmer 3 500–4 000 band. Av dessa är ca 1 300 band anskaffade i år. År 2007 lånades sammanlagt 1 231 283 stycken band från Vasa stadsbibliotek och av dessa lånades ca 114 000 från bokbussen. Bokbussen har 85 hållplatser, varav 10 vid skolor och 33 vid daghem.

På utsidan av bussen ville vi ha något som hör ihop med staden Vasa. Visst var temat havet en första tanke men vi ville ha något litet "barnsligare". Eftersom sagofiguren Rölli är skapad av Vasabon Allan "Allu" Tuppurainen tyckte vi det skulle passa att ha filmfiguren på bokbussen. Vi kontaktade MRP Matila Röhr Productions Oy och fick rätt att avgiftsfritt använda Rölli på bokbussen. Efter detta kontaktade vi Vasa stads grafiska tjänster och Jouko Keto hjälpte oss med den grafiska utsidan. Själva Rölli-figuren har illustratören Janne Kopu illustrerat.

Bokbussen är 12 m lång, automatväxlad, underrede är en Volvo B12M och korgen är gjord av Kiitokori Oy.

► **Medlemstidningen Bibban** förblev en av föreningens stora satsningar. Tidningen fick från och med årets andra nummer en uppdaterad layout.

Förslag till Verksamhetsberättelse för Finlands svenska biblioteksförening rf 2008

Finlands svenska biblioteksförening r.f. är en ideell förening, som har ett särskilt ansvar för finlandssvenska biblioteksfrågor. Föreningen skall stöda den finlandssvenska identiteten och kulturen i bibliotek både i svenska och tvåspråkiga miljöer. Föreningen är ett samlande organ för anställda vid olika typer av bibliotek som t.ex. de allmänna och vetenskapliga biblioteken och yrkeshögskolebibliotek. Också studerande, förtroendevalda och övriga intresserade kan bli medlemmar i föreningen. Föreningen grundades år 1938, då Österbottens svenska biblioteksförening bildades.

År 1945 grundades Biblioteksföreningen för södra Finland och 1982 sammanslogs dessa och antog det gemensamma namnet Finlands svenska biblioteksförening.

1. Styrelsens sammansättning

- Ordförande: Robin Fortelius, Esbo
- Viceordförande: Katriina Strandwall, Vasa
- Sekreterare: Beatrice Villman, Larsmo
- Kassör: Maria Österman-Lastuniemi, Åbo

Styrelsemedlemmar (ordinarie/suppl.)

Södra Finland:

- Harriet Breider (suppl.)
- Airi Forssell (suppl.)

- Gunilla Jansson (suppl.)
- Tove Selkälä (ord.)
- Maria Verhola (ord)
- Maria Österman-Lastuniemi (ord.)

Österbotten:

- Carola Bäckström (ord.)
- Hanna Kuoppala (suppl.)
- Anita Pitkäkangas (ord)
- Katriina Strandwall (ord.)
- Johanna Vidjeskog (suppl.)
- Beatrice Villman (suppl.)

Styrelsen har två sektioner. Medlemmarna från södra Finland jämte suppleanter bildar sektionen för södra Finland, medlemmarna och suppleanterna från Österbotten bildar österbottniska sektionen.

Styrelsens arbete: Fördelningen av arbetsuppgifter inom styrelsen fortsatte enligt den modell som infördes år 2000.

Alla ordinarie styrelsemedlemmar har individuella ansvarsområden. Ett arbetsutskott bestående av ordförande, viceordförande, sekreterare och kassör tillsattes. Suppleanter från den sektion som arrangerar årskonferensen skall alltid närvara vid styrelsens möten.

Styrelsens arbetsuppgifter utöver ordförandens, sekreterarens och kassörens:

- Bibbanredaktörer: Maria Verhola, Anita Pitkäkangas, Tove Selkälä, Katriina Strandwall,
- Medlemsregister: Johanna Vidjeskog
- Projekt Läsglädje: Carola Bäckström är ansvarig för projektet

Styrelsen har under året sammanträtt 4 gånger. Årets sista möte 7.11.2008 var ett gemensamt möte för gamla och nya styrelsen. Vid föreningens vårmöte den 10.5 i Åbo deltog 13 medlemmar, vid höstmötet i Nykarleby 2008 deltog 26 medlemmar. Revisorer för 2008 års bokslut var Christina Flemming (Margit Westerlund), Berit Öhman (Siv Kasslin).

2. Medlemmar och medlemsavgift

238 medlemmar har betalat medlemsavgiften januari–oktober. Antalet ordinarie medlemmar år 2008 var 319 st, varav 184 från södra Finland och 135 från Österbotten. Därtill kommer 78 institutionsmedlemmar (sammanlagt 397 medlemmar). Under året anslöt sig 11 nya medlemmar till föreningen och 4 utträdde. Medlemsavgiften var 20€, för studerande, arbetslösa och pensionärer 10€. Som medlemsförmån erhåller föreningens medlemmar förutom tidningen Bibban, 20% rabatt på alla privata inköp hos

◀ Årskonferensen ordnades i Nykarleby med cirka 50 deltagare. På bilden överräcker Katriina Strandwall föreningens pokal åt Robin Fortelius för hans arbete med Biblioteken.fi.

Tibo Trading, SFV:s årsbok och tidskriften Svenskabygden distribueras till de medlemmar som registrerat sitt medlemskap hos SFV.

3. Ekonomi 2008

Saldot på kontot var 31.12.2008

.....	15 303,65 €
Inkomster	
Medlemsavgifter.....	4 360,00 €
<i>Beviljade understöd</i>	
Undervisningsministeriet för verksamheten.....	6 500,00 €
Undervisningsministeriet för internationell verksamhet.....	5 500,00 €
Svenska kulturfonden för verksamheten.....	7 000,00 €
Svenska folkskolans vänner för verksamheten.....	2 000,00 €
Konstsamfundet för Bibban-tidningen.....	2 000,00 €
Utgifter	
Årskonferensen.....	8 421, 83 €
Bibban.....	5 426,30 €
(Understöd från Konstsamf.....	2 000,00 €)
Internationell verksamhet.....	5 792,26 €
(Understöd från UVM.....	5 500,00 €)

4. Tyngdpunktsverksamhet och aktuella projekt

Årets konferens hölls i Nykarleby 4-5 september 2008, samtidigt hölls även föreningens höstmöte. Höstmötet och årskonferensen utgör tre viktiga pelare för föreningens verksamhet: årlig svensk fortbildning inom biblioteksområdet, ett tillfälle till socialt umgänge med kollegor som befinner sig geografiskt utspridda i Svenskfinland och det lagstadgade höstmötet för FSBE.

Detta år gick konferensen under rubriken "The Inclusive Library – det tillgängliga biblioteket".

Årets konferens samlade cirka 50 deltagare från olika typer av bibliotek och organisationer. Föreläsarnas antal var åtta. Under torsdagen fick vi höra på föreläsningar

om "Kultur för alla? – hinderfri miljö och tillgänglighet" och "Lagar och förordningar som berör tillgängligheten. Det påpekades bl.a. att alla handikapp inte är synliga och att tillgänglighet i slutändan handlar om demokrati, alltså att samhället ska erbjuda lika möjligheter för alla att delta. Vi fick höra hur man i Umeåregionen samarbetar mellan olika bibliotek för att öka tillgängligheten och stärka samtliga bibliotek under rubriken "För alla på lika villkor – en vision att bara drömma om?" På eftermiddagen fick vi ta del av två presentationer om Datero.

Projektledare Sunniva Ekbohm presenterade kort projektet Läsglädje 2008-2010.

Efter föreläsningarna ordnades en guidad rundtur på Kuddnäs, författaren Zacharias Topelius barndoms hem. Kvällsprogrammet bestod av middag vid Juthbacka herrgård, med underhållning av Jepakryddorna.

Fredagens första programpunkt var föreningens lagstadgade höstmöte. Sedan följde föreläsning om LL, Celas bibliotekstjänster och specialbehov för personer med hörselskada. Vi besökte Yrkesträningsskolan Optima i Nykarleby där vi fick höra om hur man arbetar på skolan, som ordnar anpassad undervisning på andra stadiet, och vi fick även en rundtur i skolans utrymmen.

Konferensen fick en trevlig avslutning med kaffe och tårta på Nykarleby stadsbibliotek.

Funktionärsutbildningen vid Borgå handelsinstitut har fortsatt under Katarina Antmans kunniga ledning och har 15 deltagare. Ringa Sandelin utvärderar utbildningen på föreningens vägnar.

Översättningen av Monografoiden kuvailu har slutförts under 2008. Studerande Maria Johansson från Informationsförvaltningen vid ÅA har skött arbetet. Finansieringen ordnades i samarbete med Borgå handelsinstitut, FSBE och Åbo Akademi. Översättningen finns endast i elektronisk form.

Biblioteksföreningarnas samarbetsorgan (BSO) och Minerva-gruppen för fackliga frågor har tillsammans ordnat seminarier

under året. Minerva-arbetsgruppen för fackliga frågor ordnade ett seminarium i Tammerfors 16,5 om synlighet för biblioteket i civilisationssamhället. Samtliga fackföreningar på området och biblioteksorganisationer samarbetade. Tillfället var välbesökt. Vilken betydelse seminariet hade för löneförhandlingar och fackmedvetenhet kan inte mätas direkt, men samarbetet mellan fackföreningar och biblioteksorganisationer fortsätter. Inom BSO har föreningens representant fungerat som sekreterare.

Inom den etiska arbetsgruppen har föreningen haft två representanter som deltar i arbetet att skapa etiska principer för biblioteksarbete inom alla sektorer. Den etiska arbetsgruppen har sammankommit fyra gånger under året för att utarbeta ett förslag till principerna. Gruppen har ordnat ett seminarium kring temat i Esbo 24.10.

Föreningen är huvudman i det nya tvååriga projektet Läsglädje, som finansieras av Svenska kulturfonden. Projektets leds av en styrgrupp med representanter för huvudman, finansär och medverkande. Styrgruppen har sammankommit två gånger under året. Carola Bäckström är ansvarig för projektet.

Läsglädje 2008-2010 är ett läsförbättringsprojekt med målsättningen att skapa aktiviteter förlagda till biblioteken för att stimulera läslusten för läsning på svenska. Projektet vill stärka bibliotekens roll som svenskspråkiga kulturella mötesplatser på svensk- och tvåspråkiga orter. Läsglädje-aktiviteterna riktar sig till vuxna och småbarn.

Projektet Läsglädje ordnade ett inledande seminarium i Vasa 3.10. Seminariet samlade kring 40 deltagare från hela landet.

Läsglädje kommer att vara det projekt som föreningen satsar mest på under de närmaste åren.

5. Information och arkiv

Föreningens medlemstidning Bibban utkom som vanligt med tre nummer under året i en upplaga på 450 exemplar. Fyra redaktörer

► **Värmötet arrangerades i Åbo.**

Deltagarna underhölls av gruppen Bellman Ensemble på Apoteksmuseet.

har haft ansvar för tidningens innehåll: Maria Verhola, Anita Pitkäkangas, Tove Selkälä och Katriina Strandwall. Solveig Hortans har gjort layouten för första numret, de två senare enligt avtal med Mattias Wikströms företag Tigerbyte. Redaktörerna tackar alla som bidragit med texter under året. Föreningens arkiv finns vid Åbo Akademis bibliotek under ansvar av Ringa Sandelin och Disa Svenskberg

6. Sektionerna

Sektionen för södra Finland: Tove Selkälä var ordförande och Maria Verhola sekreterare för sektionen. Sektionen sammankallades 5 gånger under året. Sektionens verksamhet under året har till stor del varit planering och genomförande av värmötet, som ordnades i Åbo 10 maj. Efter mötesförhandlingarna guidade Airi Forssell deltagarna i Åbo Akademis bibliotek, följt av en rundtur i de omkringliggande kvarteren. Därefter besök på Apoteksmuseet Qwensel där Petri Lummes Bellman-ensemble uppträdde, samt lunch på restaurangbåten Svarte Rudolf. Deltagarna var 14.

Södra sektionen ordnade sin höstträff 11.10 med besök på Genealogiska samfundets i Finland bibliotek, där Vuokko Pärssinen-Tainio guidade 6 deltagare.

Södra sektionen utredde möjligheterna till en tvådagars studieresa till

Nationalbibliotekets avdelning för digitalisering, Dimiko, i St.Michel och till Nya Valamo med konserveringsarbete av böcker. På grund av geografiskt läge borde sektionerna ordna var sin resa, och resan uppsköts tillsvärdare.

Österbottniska sektionen: Katriina Strandwall har fungerat som ordförande och Hanna Kuoppala som sekreterare. Sektionen har haft två ordinarie möten: 22.1 och 23.10.

Under året har verksamheten till stor del varit planering och genomförande av

årskonferensen som hölls på Kristliga folkhögskolan i Nykarleby 4-5.9.2008. Temat var ”The inclusive library – det tillgängliga biblioteket”. Ett stort antal av deltagarna kom från Österbotten.

7. Utskotten

IT-utskottet: Medlemmar i IT-utskottet 2008: Robin Fortelius (Biblioteken.fi) - ordförande, Solveig Lund (Fredrikbiblioteken), Maria Repo (HelMet), Harriet Lill-Smeds (Östnyländska webbliotek), Helena Backman-Karvonen (Porsse), Gerd Backman (Blankbiblioteken), Leena Uhlenius (Katrina), Ringa Sandelin (Åbo Akademis bibliotek), Päivi Jokitalo (FinELib), Barbro Wigell-Ryynänen (UVM).

It utskottet har sammanträtt två gånger under året. Under värmötet behandlades bl.a. regionala aktualiteter, Biblioteken.fi och bibliotekssystemen i landet. Under höstmötet behandlades ontologier, gemensamma titelregister och upphovsrätt till svenska ämnesord i katalogposter i t.ex. HelMet.

Reseutskottet: Reseutskottet utredde förutsättningarna för att ordna en gemensam resa till Valamo kloster.

8. Föreningens representation i arbetsgrupper, konferenser, kurser och dyligt

IFLA-konferensen i Quebec: Maria Verhola och Annika Lund (ersatte Robin Fortelius)

IFLA Section IT management: Annika Lund

Möte för representanter för de nordiska biblioteksforeningarna i Helsingfors 10-11.4: Robin Fortelius-Biblioteksforeningarnas samarbetsorgan BSO: Robin Fortelius, Maria Verhola, 4 möten. Föreningens representant RF har suttit som sekreterare

Minerva-arbetsgruppen: Disa Svenskberg, 3 möten, ett seminarium i Tammerfors 16.4.

Etiska arbetsgruppen: Kerstin Sevón, Robin Fortelius 4 sammankomster, ett seminarium i Esbo Albergga 24.10. Förslag till etiska principerna översatt till svenska av RF

9. Nationellt, nordiskt och internationellt samarbete

FSBF får i utbyte mot Bibban följande tidsskrifter:

- Biblioteksforum, utg. Norsk biblioteksforening
- BIS, utg. Bibliotek i Samhälle, Sverige
- Scandinavian Public Library Quarterly
- Arena -utg. av Svenska modersmåsläraryröreningen

Föreningen är medlem i:

- Inhemska organisationer:
- Finlands biblioteksmuseiförening
- Svenska studiecentralen
- Åbolands föreningsråd

Internationella organisationer:

- EBLIDA
- IFLA, sektionerna för Public Libraries, Information Technology, Reference Service, Library
- Service to Multicultural Populations, Management of Library Associations Section

▲ Catharina Latvala är handledare för personer på läroavtal.

Yrkesexamen ger brett kunnande

Text och foto:

Katarina Antman

Borgå handelsläroverk/Företagsservice har sedan 2007 arrangerat yrkesexamen i informations- och bibliotekstjänst som läroavtalsutbildning. Deltagarna kommer från Pernå i öster till Åland i väster och examen ger dem behörighet för biblioteksfunktionärstjänster.

Catharina Latvala fungerar som arbetsplatshandledare för studerande från Borgå stadsbibliotek. Vid stadsbiblioteket har man åtta års erfarenhet av examen och Latvala har under den tiden hunnit fungera som arbetsplatshandledare för flera studerande.

– Det är frågan om en mycket mångsidig examen. De studerande blir väl insatta i hela organisationens verksamhet och får ett brett kunnande om biblioteksbranschen. Våra erfarenheter av examen har varit goda. Vi skulle nog inte ha varit med alla dessa år annars, konstaterar Latvala.

Då examen görs på läroavtal betyder det att största delen av inläringen sker vid arbetsplatsen. Varje studerande har en egen arbetsplatshandledare och den övriga personalen hjälper till genom att dela med sig av sitt specialkunnande.

– Man får många frågor och visst kan det stundvis vara tidskrävande, men fördelarna överväger helt klart. För att kunna förklara och försvara det man gör är man ibland tvungen att ta sig själv en funderrare över ”varför” man egentligen arbetar som man gör. Samtidigt lär man ju sig själv en hel massa, säger Latvala. För arbetsplatshandledarna arrangeras egna utbildningsdagar som stöder en i handledarrollen. Tillfallena fungerar även som nätverksbyggare och man får nya sociala kontakter. Att fungera som handledare är givande på många plan.

Arbetsplatshandledaren spelar en viktig roll även då de individuella studieplanerna görs upp för de

studerande. Målet är att anpassa studerandes och arbetsplatsens behov till varandra.

– Systemet gagnar båda parterna. Att lära upp en studerande tar en viss tid, men samtidigt utför den studerande många arbetsuppgifter som avlastar personalen. Stora insatser görs i bl.a. kundbetjäningen, hyll-

uppställningen, utställningar, sagostunder och kundförfrågningar, berättar Latvala.

I januari 2009 startar en ny biblioteksutbildning på svenska. Till bibliotek som funderar på att ta studerande på läroavtal skickar Latvala följande hälsning: tveka inte, om ni bara har möjlighet så gör det!

Läroavtalsutbildningen passar utmärkt för att rekrytera ny personal samt för att vidareutbilda den egna personalen. För mera information kontakta Katarina Antman vid Borgå handelsläroverk, Företagsservice, telefon 041 433 6118, e-post katarina.antman@pkol.fi.

Mitt namn är Maria Magnusson och jag har sedan februari 2007 studerat på utbildningen som ger behörighet till informations- och bibliotekstjänster.

Utbildningen är avsedd för personer som har arbetserfarenhet inom bibliotek men saknar den formella biblioteksfunktionsbehörigheten. Utbildningen som huvudsakligen sker på svenska ordnas av Borgå handelsläroverk/Företagsservice i samarbete med Åbo Akademi. Utbildningen är uppbyggd så att inläringen sker vid arbetsplatserna och med regelbundna närstudiedagar vid skolan med olika föreläsningar. Jag har fått praktikplats vid Borgå Stadsbibliotek för utbildningstiden.

Vi studenter som är på utbildningen

erbjuds möjlighet att avlägga studiepoäng vid Öppna Universitet. Att samla ihop studiepoäng är helt frivilligt. Jag har valt att avlägga så många poäng som utbildningen ger möjlighet till, vilket jag kan ha nytta av senare. Jag tycker om kombinationen som denna utbildning erbjuder, dvs. regelbundna skoldagar medan jag sedan får praktisk erfarenhet vid arbetsplatsen.

Mina arbetsuppgifter under utbildningstiden är varierande vilket gör jobbet intressant. Jag får möjlighet att jobba vid olika avdelningar i biblioteket, och på så sätt får jag erfarenhet av att betjäna olika åldersgrupper samt deras informationsbehov. Jag har regelbundna arbetspass på vuxenavdelningen samt barn- och ungdomsavdelningen. Ibland har jag också möjlighet att åka ut till

FOTO: TOVE SELKÄLÄ

landsbygden med bokbussen och erbjuda bibliotekstjänster åt dem som har lång väg till stadsbiblioteket.

öcker för alla med barnasinne!

Monica Vikström-Jokela Morris och Leia

Morris och Leia söker hemliga meddelanden – världen är full av dem. En bok om sorgen efter en mamma, längtan efter en pappa och om hur viktigt det är med vänner.

Inb. 21,80

Birgitta Boucht Dygnnet har 179 timmar

Vera är tidsforskare. Och en tareda-påare. Vad är tid egentligen? Mamma stressar medan tant Roos har hur mycket tid som helst. Vera räknar dygnets timmar och kommer snabbt fram till att de är många fler än 24.

Inb. 21,80

Nina Langenskiöld Benjamins resa

Benjamin har sällan en bra dag i skolan. Det känns ensamt för det mesta. Men så åker hela familjen på en lång resa och får chansen att se varandra och världen med nya ögon.

Inb. 21,80

Mannerheimvägen 16 A 9
00100 Helsingfors

www.fontanamedia.fi

tfn (09) 612 615 30
fax (09) 612 615 55

bokhandel@fontanamedia.fi

Producerar vi de tjänster kommuninvånarna vill ha?

Processarbete i Vasa

Text: **Ulrika Nykvist**

Specialbibliotekarie, Vasa stadsbibliotek

År 2006 påbörjades ett stort projekt kallat Utveckling av processer i Vasa stad. Enligt stadens strategi skall Vasa ledas effektivt och ekonomiskt och producera kvalitativa tjänster. Därför är det viktigt att känna till och beskriva processerna. Först då de är beskrivna är det möjligt att utveckla dem.

Serviceproduktionen skall utgå från kundens behov. Det är viktigt att ställa sig frågan: *Gör vi rätt saker på rätt sätt?* Det är lätt hänt att man gör fel saker på rätt sätt, dvs. vi utför våra processer effektivt och bra, men producerar sådana tjänster som invånarna inte använder sig av. Speciellt fokus skall ligga på de sektoröverskridande processerna. Därmed får man fram överlappande funktioner och ser hur man genom samarbete kan underlätta för invånaren att använda olika delar av stadens service. Ett annat av målen med projektet är att erbjuda invånarna en möjlighet till insyn i förvaltningen. Så småningom skall stadens processer finnas på stadens intranät och även delvis på Internet så att alla kan se *vad* vi gör och *hur* vi producerar tjänster.

Projektet rör alla förvaltningsenheter. Biblioteket tillsatte i början av år 2007 en styrgrupp på tio personer för koordineringen av vår andel av arbetet. Den består av bibliotekets ledningsgrupp och representanter från olika avdelningar. Vi började vårt arbete med att identifiera våra viktigaste processer, dvs. våra kärnprocesser och stödprocesser. Kärnprocesser ger service åt kunder utanför organisationen och stödprocesser ger service åt kunder inom organisationen. Kärn- och stödprocesserna bildar organisationens processkarta. Därefter skall dessa övergripande processer hierarkiskt spjälkas upp i delprocesser ända ner till arbetsbeskrivningarna (flödesscheman), som är den lägsta nivån.

Flödesschemat är den nivå man i det praktiska arbetet har mest nytta av. Flödesschemat består av lådor, salmiakfigurer och pilar och beskriver ett skeende i moment, t.ex. hur man upprätthåller kundregistret eller sköter *boken kommer*-servicen från början till slut.

Förutom flödesschemat skall det för varje process fyllas i tre olika blanketter. Den blankett som har visat sig vara mycket nyttig heter "Problem och lösningsförslag". Varje arbetsmoment (lådor och salmiakfigurer) skall analyseras. Eventuella problem listas och till dessa skall det ges lösningsförslag. Denna blankett har fungerat som underlag då vi har förbättrat processen, utvecklat nya

En process är en samling logiskt sammanhängande funktioner samt de resurser som behövs för att verkställa dem och genom vilka man uppnår verksamhetsresultat.

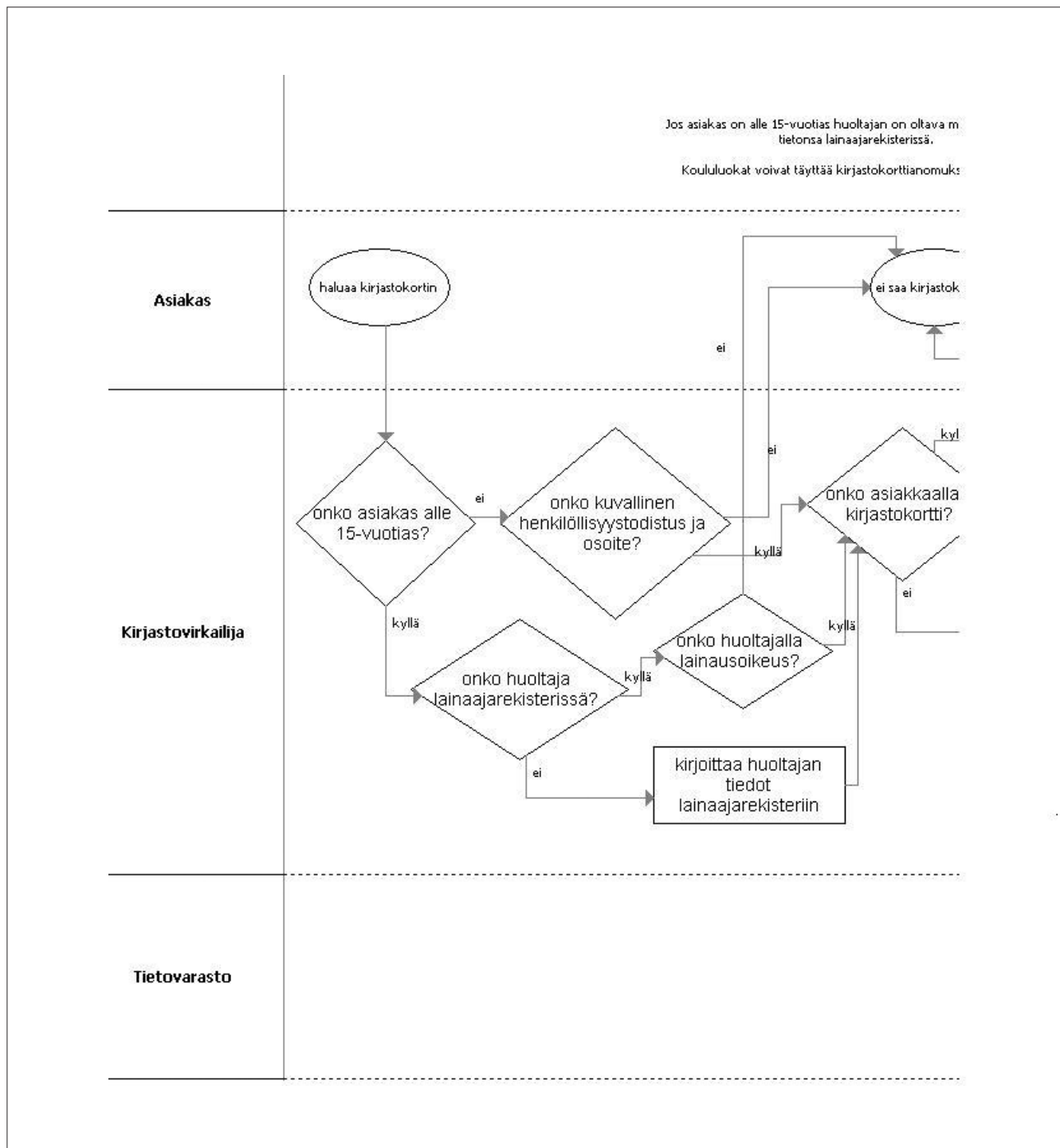
Processen har en början och ett slut, den består av arbetsmoment som logiskt följer på varandra och har alltid en kund.

rutiner och gjort nya broschyrer och informationsmaterial för kunderna.

Vilken har varit den konkreta nyttan med projektet hittills? Vi har funnit att det har varit nyttigt att fundera på vad vi egentligen gör och hur olika processer hör ihop och påverkar varandra. Vissa funktioner känns onödiga medan andra kommer till. Det är lättare att se saker då de är nedskrivna på papper.

Nya arbetstagare och vikarier kan också ha nytta av att processerna är beskrivna. Dels glömmer den som lär ut jobbet inte bort viktiga funktioner och regler och dels kan det vara lättare att lära sig genom att titta på en bild och få grepp om helheten direkt.

Då man gör processbeskrivningarna är det bra att samla frivilliga från de avdelningar där processerna används så att man

får fram flera infallsvinklar. Genom diskussion lär man sig av andra och deras sätt att arbeta. Vi har fått många aha-upplevelser under våra sessioner med blanketter och flödesscheman. Kvaliteten på servicen kan också höjas. Det är viktigt att alla känner till och tillämpar samma regler i kontakterna med kunden.

Hur ser framtiden ut?

Då processerna är beskrivna skall man hitta mätare för processerna, dvs. man skall kvantitativt/kvalitativt kunna se hur bra processerna fungerar. Man skall också förlöpande utveckla processerna, utvärdera,

analysera och förbättra. Varje process skall få en ägare och utvecklingsarbetet skall leddas av processägaren.

Det är meningen att de olika förvaltningsenheternas processer skall sammanjämkas till ett nätverk. Detta arbete har ännu inte inletts. Det kommer att bli en stor utmaning att få till stånd en heltäckande beskrivning av stadens service. I arbetstimmar räknat är det frågan om ett stort och dyrt projekt, eftersom hela staden är engagerad. Blir resultatet en processbaserad organisation? Inget beslut är ännu taget. Det involverar stora politiska beslut för hierarkierna skulle ändras helt.

▲ **En del av flödesschemat** för processen "Upprätthållande av kundregistret". De som är inblandade i processen listas till vänster. Processen börjar alltid med ett behov hos kunden. Sedan följer arbetsmomenten i lådor och salmiakfigurer och dessa sammanbinds med pilar.

Åtminstone tror jag att vi inom biblioteket har nytta av att vi har funderat över våra rutiner och har det nedtecknat. Konkreta förbättringar i den service vi ger kunderna har vi redan fått till stånd, så det är bara att fortsätta på den inslagna banan och inte ge upp fastän det känns motigt ibland. För vi har också fått skratta en hel del då vi tillsammans har funderat över vad vi faktiskt sysslar med.

Vi är ganska stolta över vår nya webbplats och hoppas att ni har nytta av den i biblioteken.

Ur innehållet:

- * Författarfoton och -presentationer
- * Recensioner
- * Utgivningskataloger
- * Litterära program
- * Pris och nomineringar
- * Författarbloggar

Vi jobbar vidare och kommer att publicera utdrag ur kommande böcker och ljudfiler med författare som läser ur sina egna alster. Först ute är Merete Mazzarella som du kan lyssna till redan i januari!

Kom gärna med förslag och idéer till susanna@soderstrom.fi! Och så blir vi väldigt nöjda om du berättar åt oss om kommande författarbesök i ditt eget bibliotek, så kan vi sprida budskapet via www.soderstrom.fi

Söderströms

PB 870, 00101 Helsingfors
tel 09 - 6841 860
www.soderstrom.fi

Om två år ska biblioteken i Sverige vara helt inkluderande för barn med funktionsnedsättningar. Kommer biblioteken att ha lokaler, medier och ett bemötande som motsvarar barnens behov?

Detta var frågeställningen inför barnbiblioteksdagen i Stockholm 7 april 2008. När vi i Nykarleby fick information om dagen tände vi genast, vi ville vara med! Förutom att det hade blivit naturligt för oss att också tänka

användning av våra egennamn! Vi får heller aldrig leka/skriva/berätta "i syfte" att nå fram till barnen, vi måste ha ett genuint intresse för att möta barnen. Respekt är honnörsordet!

"Äppelhyllan" kom till Sverige via Härnösand 1992. Library for the handicapped child i London utgjorde förebilden. Tyvärr upprätthölls detta bibliotek med fondmedel och donationer och har numera lagts ner, men äppelhyllan planeras för allt fler bibliotek i Sverige. Också Norge och Lettland har visat intresse – och vi i Nykarleby,

dividuellt anpassade till barnet för att träna den del av språket, som just detta barn behöver. Logopederna och bibliotekarierna i samverkan har utarbetat en "kanon" (förnyas med jämna mellanrum), som finns tillgänglig på biblioteket, dit familjen får komma med sitt "recept" och låna de böcker som behövs. Biblioteket uppmanar föräldrarna att "läsprata" och informerar om biblioteket. Biblioteket har genom detta samarbete fått ökade kunskaper om barns språkutveckling och nått ut till många föräldrar, som man kanske inte annars skulle nå.

Vi fick också en rejäl dos om barns läs- och skrivutveckling, då Mats Myrberg, professor i specialpedagogik vid Stockholms universitet, föreläste för oss. Även om han konstaterade att ungefär 50 % av den tidiga läs- och skrivutvecklingen kan förklaras av genetiska faktorer betonade han att vi aldrig kommer att hitta dyslexigenen. Andelen elever med avkodningssvårigheter minskar över åren (man talar om välkompenserade dyslektiker). Det finns alltså mycket man kan göra även om starten är trög. Han poängterade vikten av duktiga pedagoger i årskurs 0–3 och betonade högläsningens betydelse för barn upp till tioårsåldern. Där kan vi bibliotekarierna göra en insats (vilket vi ju också gör) med att tillhandahålla böcker och tipsa om bra böcker (Den bästa boken man kan läsa för en femåring är Landströms "Bu och Bä blir blöta", enligt Mats Myrberg!).

Vi fick också ta del av ett projekt "Buskul på sjukhus" med kultur i vården. Från denna föreläsning fick vi förhandsinformation om en ny bok som kommit ut i höst och som rekommenderas. Boken heter "Olika sätt att läsa", håll utkik efter den!

Dagen avslutades med information från Centrum för lättläst. Centret har fått ett uppdrag från regeringen att satsa speciellt på lättläst för unga. Detta kommer konkret att märkas genom att utbudet på LL-litteratur för barn och ungdomar ökar. Vi når målgruppen genom att tillhandahålla ett brett urval, fundera på placeringen, satsa på indelning enligt genrer, tydlig skyltning och marknadsföring. Som ett bra avslut poängterades bemötandet, vi skall väga hjälpa till utan att tränga oss på.

Vi avslutade vår dag i Stockholm genom att besöka Kungsholmens bibliotek, för att se en äppelhylla på plats. Tyvärr är just Stockholm något eftersatt inom detta område, så det visade sig att deras äppelhylla bara var under arbete. Men broschyrer kunde vi ta med oss, och vi känner oss redo att grunda en äppelhylla också i Nykarleby. En äppelhylla på webben och språkpillen i modifierad form har vi också konkreta planer på som ett resultat av vårt Stockholmsbesök.

Framtidens barnbibliotek 2010 är du redo?

Text: **Margit Westerlund**, bibliotekschef i Nykarleby

på våra kunder med speciella behov så passade temat väl inför årets bibliotekskonferens i Nykarleby.

Vi sökte resebidrag från Länsstyrelsen i Västra Finlands län, och när vi fått grönt ljus därifrån anmälde vi oss. Söndagen den 6 april åkte vi, undertecknad Margit Westerlund, Annika Lohoff och Catrin Wiik, ner till Åbo för att ta färjan över till Stockholm.

Vi fick uppleva en av de bästa kursdagar vi någonsin tagit del i. Kulturrådet Ingrid Hemström inledde. Jag måste erkänna att jag för just den föreläsningen hade lågt ställda förväntningar, då jag inbillade mig att det sagda skulle ha relevans endast för Sverige. Så mycket bättre då att jag flitigt fick anteckna nya idéer som dök upp när åtta goda projekt runt om i Sverige presenterades. Till exempel Barnens bibliotek (www.barnensbibliotek.se) har goda sidor om läsfrämjande och teknikutveckling. "Växa genom kultur" om läsfrämjande och bemötande var ett annat projekt som nämndes. Kolla också Kulturrådets handlingsprogram "Från patient till medborgare"!

Lars Björklund, präst och författare, talade under temat "Leken som rum för livet" bl.a. om hur vi bemöter barn i svåra livssituationer. Hans eget sätt att möta en annan människa – barn eller vuxen – kom jag att ta till mig. Lars Björklund använder aldrig en annan människas namn innan han "fått" det, dvs. personen måste själv först presentera sig – ett helt annat etiskt förhållningssätt än reklamens närgångna och påtvingande

som uppmärksammades för vårt intresse. "Kärnhusgruppen" med bibliotekskonsulenter och representanter för TPB (Tal- och Punktskriftsbiblioteket) samlar ett nätverk för medlemmarna kring äppelhyllan och för arbetet vidare. Mona Quick informerade och entusiasmerade oss kring hur man marknadsför denna viktiga serviceform.

"Tecken som språk eller stöd" klargjorde den viktiga skillnaden för oss. Teckenspråket är de dövas eget språk med egen grammatik och egna "ord". Vi fick också se exempel på hur en "bok" på teckenspråk kan se ut. Mediet är en dvd-skiva, men det är inte en film, och man kämpar i Sverige för att få böcker på teckenspråk klassificerade som böcker med samma moms. Teckenstöd är inget språk utan ett hjälpmedel, som används av hörande barn med språkförsvning eller språkstörning och som förstärker tal eller text med tecken (lånade från teckenspråket). AKK (alternativ kompletterande kommunikation) är en synonym benämning för teckenstöd. Tyvärr är det rikssvenska teckenspråket inte detsamma som det som används här, så vi kan inte utan vidare ta över material från Sverige.

Ett samarbete mellan logopederna och bibliotekerna i Gävleborgs län har resulterat i "Språkpillen", ett projekt där logopederna har initiativet. BVC (Barnvårdscentralen) testar barnen vid tre års ålder och barn med försvnad eller störd språkutveckling remitteras till logopeden. Logopeden utreder och skriver ut Språkpillen, dvs. bilderböcker in-

Towards a New
Information Space
- Innovations
and Renovations

nature

the
human
genome

Science

THE
HUMAN
GENOME

EAHIL – första gången i Finland

Text: **Gunilla Jansson**

Foto: **Jussi Männistö**

EAHIL (European Association for Health Information and Libraries) arrangerar vartannat år en större europeisk konferens för bibliotekarierna och informatiker inom vård- och medicinska bibliotek, och för första gången stod Finland värd för konferensen. Bibliothecarii Medicinæ Fenniae ry (BMF) och Centralbiblioteket för hälsovetenskaper Medicinska fakulteten Terkko hade hand om de lokala arrangemangen och antalet deltagare överträffade förväntningarna: 450 deltagare från 38 länder. Också utomeuropeiska länder som Irak, Syd-Afrika, Saudi-Arabien och Australien var representerade. De finländska deltagarna var 84.

Konferensen arrangerades i Finlandiahuset veckan efter midsommaren, och de ljusa nätterna fascinerade våra gäster, också om det annars var rätt kylslaget. First timers fick prova Nordic walking med kaffe och örfil efteråt, konserten i Tempelkyrkan var ohämat finsk med kantele, manskör och Finlandia. Galamiddagen i Fiskartorpet med dansgruppen Tsuumis Tango Compromiso blev en fullträff. Stämningen var i själva verket så hög att vi t.o.m. dansade letkajenka, och när har man gjort det senast?

I samband med konferensen ordnas alltid ett par dagar av *Continuing Education Courses*. Jag deltog i Guus van den Brekels kurs om Web 2.0 och Netvibes. Guus van den Brekel kommer från det medicinska centralbiblioteket vid universitetet i Groningen, Nederländerna, och hans budskap till bibliotekarierna är: gå dit kunderna redan är! Såväl hans kurs som många föredrag under konferensen poängterade behovet av att förändra biblioteken i riktning mot lärmiljöer där nätet och all tänkbar teknologi är det centrala och personalen som handleder är multiprofessionell, dvs bibliotekarierna och informatiker sida vid sida med lärare och IT-personal. Oliver Obst från Medical Library University and Regional Library Münster i Tyskland visade hur också marknadsföringen av bibliotekets virtuella service kan diversifieras genom nätet. Heather Todd från University of Queensland Library i Brisbane, Australien, föreläste under den talande rubriken: *Library spaces – new theatres of learning: a case study* och visade i ord och bild hur väl omorganiseringen av biblioteket för Biological Sciences tagits emot av studerande för att man kunnat ta hänsyn till studerandes olika inlärningsstilar och personlighetsdrag (introvert kontra extrovert) och

sociala behov. David Herron från Karolinska Institutets bibliotek (KIB) föreläste om PubMed och Entrez Life Sciences Databases under rubriken Bridging the Gap, och när senare Herron och Lotta Haglund gav en inspirerande inblick i hur man kan arbeta evidensbaserat i sitt bibliotek och välkomnade oss till Stockholm nästa sommar till EBLIP5 Bridging the Gap fick vi ett strålande exempel i marknadsföring.

Konferensföredragen finns samlade på www.congreszon.fi/eahil_2008 där man också hittar konferensblogg och bildarkiv. EAHILs tidskrift *Journal of the European Association for Health Information and Libraries* ägnar augustinumret åt konferensen i Helsingfors, se www.eahil.net/journal. En abstraktpublicering har också tryckts upp.

EAHIL (European Association for Health Information and Libraries) har över 1 000 medlemmar och dess mål är att stödja samarbetet mellan vårdvetenskapliga och medicinska bibliotek i Europa, främja utbildning och representera branschen i europeiska institutioner och i WHO. Se www.eahil.net. Nästa år är det dags för workshop i Dublin, och år 2010 konferensdags igen, nu i Lissabon. Från Finland deltar många erfarna informatiker och bibliotekarierna i EAHIL på centrala poster. Att konferensen 2008 blev en sån framgång får vi tacka Merja Jauhiainen, BMF:s tidigare ordförande för. Under tre år har hon tillsammans med den lokala organisationskommitténs ordförande Pirjo Rajakiili från Terkko lotsat en stor och kunnig arbetsgrupp som gav oss en europeisk konferens av hög professionell standard, spetsad med finska kryddor i de bästa konferensmiljöerna i Helsingfors kan visa upp och med utrymme för trivsel och samvaro. Oförglömligt!

◀ **Prof. Leena Peltonen-Palotie** höll ett lysande öppningsföredrag om informationshantering inom genforskningen.

▶ **Guus van den Brekel** med Web 2.0 och Bibliotek 2.0 väckte stort intresse.

Lukas-bibliotekens gemensamma hemsida öppnades för allmänheten i december 2007. Den hittas på adressen www.raseborg.fi/lukas.

Lukas-biblioteken, till vilka hör biblioteken i kommunerna Raseborg (tidigare Ekenäs, Karis och Pojo), Hangö och Sjundeå samt yrkeshögskolan Novias bibliotek hade länge varit i behov av en gemensam hemsida, när vi ansökte om pengar från länsstyrelsen i Södra Finlands län och också blev beviljade 4 500 euro för projektet.

Projektet gjordes i samarbete med företaget Sydweb. Lukas-bibliotekerna har själva producerat inne-

Internetsidornas struktur, som sedan presenterades för Lukas-bibliotekens chefer, som fick välja det förslag de tyckte bäst om och ge förbättringsförslag på detta. Efter att strukturen var klar presenterades den för Oskar Signell, som utförde den tekniska delen med att bygga upp sidornas struktur. Under tiden bildade Lukas-biblioteken en textarbetsgrupp som arbetade fram förslag till svenskspråkiga texter. När de svenskspråkiga texterna var klara och godkända

En gemensam hemsida

Text: **Anna-Maria Malm**

hållet och planerat strukturen, medan Sydweb stått för det tekniska utförandet och designen. Lukas-hemsidan byggdes som en del av den dåvarande Raseborgsportalen, som nu har ersatts av Raseborgs stads hemsida. De främsta deltagarna i projektet var Lukas-bibliotekens chefer, Oskar Signell på Sydweb och undertecknad som arbetade som projektkoordinator och upprätthöll kontakten mellan Sydweb och Lukas-biblioteken.

Diskussioner om projektet hade förts redan tidigare, men på allvar inleddes projektet i november 2006 med ett möte med Oskar Signell på Sydweb, där bl.a. sidornas pris och tidtabellen för projektet diskuterades. Sedan gjorde jag upp flera olika förslag över

av alla Lukas-bibliotekschefer, lät vi översätta dem till finska. Översättningen gjordes av översättaren Maija-Liisa Ahonen.

Kontakt med varandra höll projektdeltagarna genom möten och e-post. E-posten var inte alltid det smidigaste sättet att kommunicera på, och därför uppkom också tanken på ett gemensamt intranät för Lukas-biblioteken. Eftersom det ännu fanns projektpengar kvar bad vi Sydweb göra ett intranät med ett diskussionsforum åt oss. På intranätet är det

meningen att vi ska kunna diskutera upprätthållandet av Lukas-hemsidan, men också alla andra saker som berör oss gemensamt. Olika dokument, som t.ex. mötesprotokoll från gemensamma möten är det tänkt att vi ska sätta in på intranätet. Hittills har vi nog mest använt intranätet i samband med planeringen av det nya Raseborgs-biblioteket.

Projektet med Lukas-hemsidan tog ganska lång tid, eftersom det till stor del gjordes vid sidan av det

att komma med egna boktips, inköpsönskemål och allmän respons. Gemensamma regler och avgifter finns också, men under projektets gång konstaterades dock att vi inte alla har helt samma regler och avgifter, så för noggrannare information beslöt vi oss för att hänvisa till bibliotekens egna hemsidor.

Det är meningen att Lukas-biblioteken själva ska uppdatera webbplatsen. Alla bibliotek har tillgång till uppdateringsverktyget Joomla, med vars hjälp man kan sätta in nya texter och bilder. Dessutom finns det också ett administrationsverktyg med vars hjälp vi själva t.ex. kan ändra på innehållet i menyn. Uppdateringsverktyget innebär en extra kostnad, men det är smidigare att använda sig av det, då vi själva direkt

för Lukas-biblioteken

vanliga biblioteksarbetet och dessutom fick vi också en ny version av bibliotekssystemet hösten 2007, som krävde mycket arbetstid.

Sidorna innehåller allmän information om Lukas-biblioteken och naturligtvis finns det en länk till vår gemensamma katalog. På sidorna hittas också bl.a. listor över tidningar och tidskrifter, som Lukas-biblioteken prenumererar på och lästips för både vuxna, unga och barn. Kunderna har också möjlighet

kan sätta in nytt material och det bara är oss själva det hänger på att sidorna är aktuella. Om vi inte hade tagit verktyget skulle det också ha kostat varje gång vi uppdaterar sidorna, då vi gör uppdateringen själva är det förstås gratis. Tyvärr har vi nog inte varit så aktiva att uppdatera sidorna som vi borde ha varit.

Vi har också tillgång till en statistiksida, där vi bl.a. kan se hur många besök webbplatsen har haft per månad. Antalet besökare var som högst i april-maj, då det var ca 1700 besökare per månad, sedan har besökarantalet stabiliserat sig till ca 1000 per månad. Förhoppningsvis kommer vi i framtiden att ha mera tid att arbeta med hemsidan och vi hoppas förstås att våra kunder ska hitta den och ha nytta av den.

Ulla Kjellman blev pensionär senaste sommar. Hon hade då arbetat hela 36 år i biblioteksbranschen. Det har hänt mycket i denna bransch och vi bad henne berätta lite om det.

Jag anställdes 1.3.1972 vid Esse kommunbibliotek på deltid, först som t.f. och från 1.3.1973 som ordinarie. Under tiden läste jag biblioteks- och litteraturkunskap som brevkurser och blev då i tiden kompetent för tjänsten.

inte varför det var söndagsjobb, men antagligen hade folk ledigt på söndagar och kunde låna böcker. Vi skulle lasta böcker i bilen och sedan köra ut till de olika byarna. När vi kom tillbaka tömdes bilen. Statistik gjordes över alla lån.

Dävarande Purmo kommun var en föregångare och de hade anskaffat en s.k. bokvagn. Det var en vanlig husvagn som hade inretts med bokhyllor. En taxibilist skötte körningen och jag var med och lånade ut

År 1979 fick vi äntligen en större lokal på ca 150 m² i Essebo (f.d. Esse Plast som ändrats till bibliotekslokal) Nu hade vi mycket större och bättre utrymmen till förfogande. Ett musikrum fanns också där, inrett med fätöljer och möjligheter att lyssna till musik med hörlurar. Det negativa i Essebo-lokalen var att avståndet till skolan var längre och vägen var ganska trafikfarlig.

Så kom "laman" i början av 90-talet och det var spartider. Man beslöt då att biblioteket

Minnen från mina år i bibliotekets tjänst

Text: **Ulla Kjellman** Foto: **Pedersöre Bibliotek**

Jag har även under åren deltagit i olika fortbildningskurser. Sedan dess har jag varit i bibliotekets tjänst. Jag kan säga att jag har trivts med biblioteksjobbet, det har varit en bra arbetsplats. Vid den tiden var Esse ännu en självständig kommun. Före det hade jag jobbat som kontorist i Kronoby och Esse. För mig var deltid lämpligt när familjen växte och barnen var små.

Biblioteket var inrymt i Överesse skola i ett rum på ca 30 m² och det var Esse kommuns huvudbibliotek. Tjänsten var en deltidstjänst på 12–14 timmar per vecka och då var inte allt öppethållning utan också inre arbete. I och med att det var ett huvudbibliotek hade jag också det administrativa ansvaret för filialerna i Ytteresse och Lappfors.

Mycket har ändrats sedan dess. De yngre kan knappast förstå hur arbetet fungerade på den tiden. Nu är allt datoriserat. Så var det inte när jag började. Till exempel bokanskaffningen gick till så att hela dåvarande biblioteksnämnden och bibliotekspersonalen i Esse, Lappfors och Ytteresse åkte in till stadens bokhandel och valde ut böcker som köptes in. När böckerna sedan anlände, skulle man hämta dem från posten i stora lådor. Sedan följde katalogisering. Bokkort skulle skrivas på maskin, inskrivning i förvärvskatalog, plastning, inlimning av bokkort osv. Många gånger var det så lite tid att göra allt arbete att böcker togs hem och plastades. Utlåningen sköttes manuellt.

Vi hade också "bokbilsverksamhet" i dåvarande Esse kommun. Första tiden jag var i jobb, körde vi med "taxibil" ut böcker. Det var alltid sista söndagen i månaden. Jag vet

böcker. Samarbete inleddes och Esse hyrde bokvagnen två dagar per månad av Purmo. Det var mycket jobb med den. Först skulle böcker väljas ut i biblioteket och lastas in i vagnen. Sedan körde vi ut till byar och gårdsgrepp. Färden började fredagseftermiddag och fortsatte hela följande lördag. Då bokvagnen kom tillbaka till biblioteket skulle vagnen tömmas och köras tillbaka till Purmo. Alla som jobbat med böcker vet att de är tunga, så armmuskulerna har nog varit i användning. Speciellt vintertid kunde det vara dåliga vägar och många gånger hände det sig att hela ekipaget satt fast i någon snödriva. När jag tänker tillbaka på den tiden har jag många goda minnen därifrån, speciellt kommer jag ihåg kunderna. När jag började känna bokvagnsbesökarna, visste jag nog vilka böcker de ville ha.

Esse, Purmo och Pedersöre sammanslogs 1.1.1977 till en gemensam kommun. Då kan man nog säga att allt förändrades. Huvudbiblioteket placerades i Bennäs och alla övriga enheter blev s.k. filialer. Esse huvudbibliotek blev Överesse bibliotek.

skulle flyttas till Esse kommunbyrås och f.d. Esse kommuns sessionssal. Lokalen renoverades och biblioteket flyttade in, än idag finns biblioteket på samma plats. Fördelen med den nuvarande lokalen är att den ligger nära skolområdet och är synlig från Essevägen.

År 1995 ändrades min tjänst till heltid med en tjänstgöringsdag vid huvudbiblioteket i Bennäs. Då jag arbetat ensam under en längre tid tyckte jag det var givande att få jobba tillsammans med arbetskamraterna i Bennäs.

Datoriseringen i biblioteket var en stor förändring till det bättre. Nu kan man kolla allt och söka böcker var som helst. Det är inte som förr då man var tvungen att ringa och beställa böcker från olika bibliotek och landskapsbiblioteket.

Mycket har hänt i mitt liv. Jag trodde nog att livet skulle stanna då min man dog i cancer när han var 51 år. Vår yngsta son var då knappt 9 år gammal. Åren som följde var tunga. Biblioteksjobbet innebär som bekant också kvällstid och det var svårt att få det att gå ihop. Men livet gick i alla fall vidare.

Det har varit en givande tid för mig att jobba i biblioteket. Speciellt kommer jag ihåg skoleleverna, men jag minns även andra biblioteksbesökare som jag träffat under årens lopp.

På min sista arbetsdag i biblioteket kom Överesse skolas elever och sjöng för mig, de hade även gjort teckningar till mig. Denna uppvaktning gladdade mig speciellt mycket.

Från och med 1.7.2008 är jag en "glad pensionär". Jag njuter av att få umgås med mina barnbarn. Det känns också bra att bara vara. Nu har jag mera tid för läsning.

I nästa nummer

Bibban 2/2009 utkommer i maj och innehåller bland annat:

- Årskonferensens program
- Anmälningsblankett till årskonferensen
- Presentation av konferenssekreteraren Nina Burman
- Förslag till verksamhetsplan och budget 2010

*Allt viktigt
är värt att
försäkra*

Har du allt viktigt försäkrat? Har du tryggt framtiden för dig och dina närmaste? Försäkra dina närmaste och trygga ekonomin också vid överraskande situationer.

Kom till Lokalförsäkring och diskutera skyddet för framtiden.

Nykarleby Lokalförsäkring
Bankgatan 7, 66900 Nykarleby
telefon (06) 760 0600

www.lokalforsakring.fi

Avsändare

Finlands svenska biblioteksörening
c/o Robin Fortelius, ordf.
Redaktionen för Biblioteken.fi
Helsingfors stadsbibliotek
Klockbron 9
00510 Helsingfors

www.aktia.fi

Aktia